

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ:

Mahkemenin itirazının gerekçesi şöyledir:

"Davacı vekili vekâletnamesindeki yetkisine dayanarak Ayşe Bürge aleyhine açılmış olan 6.900,- liralık eşyanın aynen veya bedelen kendilerine verilmesine dair davadan feragat etmiştir. Feragat Hukuk Yargılama Usulü Kanununa göre kesin bir hükmün bütün "hukukî sonuçlarını doğurur. Buna göre bu halde 492 sayılı Harçlar Kanununun 1 sayılı Tarifesinin 3 No. lu (karar ve ilâm harcı) bölümünün ikinci kısmının a bendine göre davacıdan 15,- lira harç alınması zorunludur. Zira dava feragat nedeniyle reddedilecektir. Fazla alınan peşin harç geri verilecektir.

Dava kabul edilecek olsaydı, sözü geçen Kanunun 3 nolu bölümünün a bendine göre toplam 177,- lira harcın davalı Ayşe Bürge'den tahsili gerekecektir. Görülüyor ki Harçlar Kanununda yargı harçları bakımından davanın kabulüyle reddi halinde alınacak harç miktarı yönünden farklı esaslar benimsenmiştir. Diğer bir tabirle gerek sabit görülmediğinden, gerekse feragat edildiğinden dava reddedilecek olursa davacıdan sadece 15,- lira red harcı alınacaktır. Dava sabit görüldüğü takdirde ise davalıdan alınması gereken harç miktarı fazla olacaktır.

Yargı yetkisi Devletin başta gelen görevlerinden birisidir. Devlet bunu mümkün olan en ucuz şekilde bağımsız mahkemeler ve yargıçlar vasıtasıyla sağlar, ancak bunun yapılması sırasında gerek davacı ve gerekse davalı olan kimseler arasında herhangi bir farklılık ve ayrıcalık tanınmaz. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının başlangıç bölümüyle (herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin Kanun önünde eşittir. Hiç bir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz) hükmünü taşıyan 12 nci maddesi ve Anayasanın ruhu buna engeldir.

Herkes dava açarken bunun sonuçlarını peşinen kabul etmeye hazır olmak gerekir. Nasıl ki dava sabit sayılınca bütün yargılama giderleri davalıdan alınıyorsa, davanın reddi halinde aynı masraflara davacının katlanması gerekir. Bu harç yönünden öyle olmalıdır. Kaldı ki her zaman haklı olan hiç değilse haklı olduğuna gerçekten inanan kimseler, dava açmamaktadırlar. Kanunların boşluklarından yararlanma, bir hakkın alınmasını geciktirme karşındaki baskı altında tutmak gibi çeşitli nedenlerle dava açıldığı da görülmektedir. Kanunlar kötü niyetli kimseleri korumaz. Kaybedilen her dava elbette haksız olduğundan değildir. Kanıtlanamadığından, zaman aşımından sair nedenlerden davanın reddedildiği olmaktadır. Ancak sabit görülen her dava da her zaman onun doğru ve haklı olduğunu göstermez. Onun için hak almanın, dava açmanın, ucuz olması gerekeceği şeklindeki bir düşünce farklı harç alınmasını haklı' göstermez.

Yukarıdaki nedenlerle davanın reddi halinde 15,- lira red harcı alınmasına dair olan 492 sayılı Harçlar Kanununun yargı harçlarıyla ilgili 1 sayılı Tarifesinin 3 üncü bölümünün 2 nci kısmının a bendinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının başlangıç bölümüyle 12 nci maddesindeki eşitlik ilkesine Anayasanın ruhuna aykırı görüldüğünden bu hükmün iptali için re'sen Yüksek Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, bütün belgelerin suretleri çıkartılıp dosya halinde durumun Yüksek Anayasa Mahkemesine arzına masrafların davacı vekilinden alınmasına, verilecek karar sonucunun beklenmesine, bu sebeplerle yargılamanın 18/7/1974 Perşembe saat 8.00 e bırakılmasına karar verilmiştir."

Esas No:1974/31
Karar No:1974/43